

1. IKT AZ OKTATÁSBAN

konferencia

Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar,
Szabadka
2014. április 12.

“IKT U OBRAZOVANJU”

1. NAUČNA KONFERENCIJA

Univerzitet u Novom Sadu, Učiteljski fakultet na
mađarskom nastavnom jeziku, Subotica
12. april 2014.

2014

Република Србија
Универзитет у Новом Саду
Учитељски факултет на мађарском
наставном језику
Штротсмајерова 11., 24000 Суботица

Szerb Köztársaság
Újvidéki Egyetem
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
Strossmayer u. 11., 24000 Szabadka

Felelős szerkesztő:

Takács Márta

Főszerkesztő:

Námesztovszki Zsolt

Vinkó Attila

Tördelőszerkesztő:

Vinkó Attila

Lektor és korrektor:

Gábrity Eszter

Huszká Márta

Kiadó:

Újvidéki Egyetem

©Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar

24000 Szabadka, Strossmayer u. 11.

www.magister.uns.ac.rs

ict@magister.uns.ac.rs

Tel.: +381 24 624 444

Szabadka

2014

Támogató:

Tartományi Tudományügyi és Technológiai
Fejlesztési Titkárság, Újvidék

Sponzor:

Pokrajinski sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj
Novi Sad

ISBN 978-86-87095-43-4

Szervezőbizottság / Organizacioni odbor:

Námesztovszki Zsolt (elnök)
Göblös Péter
Siflis Ágota
Vinkler Zsolt
Vinkó Attila

Arculatterv / Grafički dizajn:

Nagy Dávid

Programbizottság / Naučni odbor:

Takács Márta (elnök)

Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Univerzitet u Novom Sadu, Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom
jeziku, Subotica

Arsović Branka

Kragujevaci Egyetem, Tanítóképző Kar, Užice
Univerzitet u Kragujevcu, Učiteljski fakultet, Užice

Buda András

Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Debrecen
Univerzitet u Debrecinu, Filozofski fakultet, Debrecin

Glušac Dragana

Újvidéki Egyetem, Mihajlo Pupin Műszaki Kar, Nagybecskerek
Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin", Zrenjanin

Karuović Dijana

Újvidéki Egyetem, Mihajlo Pupin Műszaki Kar, Nagybecskerek
Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin", Zrenjanin

Lévai Dóra

Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Pedagógiai és Pszichológiai Kar,
Budapest
Univerzitet "Eötvös Lóránd", Pedagoški i psihološki fakultet, Budimpešta

Námesztovszki Zsolt

Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Univerzitet u Novom Sadu, Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom
jeziku, Subotica

Ollé János

Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Pedagógiai és Pszichológiai Kar,
Budapest
Univerzitet "Eötvös Lóránd", Pedagoški i psihološki fakultet,
Budimpešta

Ősz Rita

Óbudai Egyetem, Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ, Budapest
Univerzitet Obuda, "Trefort Ágoston" centar za obrazovanje inženjera
nastavnika, Budapešta

Pšenáková Ildikó

Research Institute of Forensic Optics – Expert Organization, Bratislava

Tóth Péter

Óbudai Egyetem, Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ, Budapest
Univerzitet Obuda, "Trefort Ágoston" centar za obrazovanje inženjera
nastavnika, Budimpešta

Vinkó Attila

Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Univerzitet u Novom Sadu, Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom
jeziku, Subotica

STERBIK Sarolta, VÖRÖS Flóra: A SMART interaktív táblák felhasználásának gyakorlati alkalmazása a hagyományos oktatási környezettel szemben az általános iskolák alsó osztályaiban	162
FÉNYSZÁRUSI Anna, VIAKTER Olga: ÓRAVÁZLAT	181
KOVÁCS Cintia: Facebook: a lehetőségek- vagy a veszélyek hálója?	201
FEHÉR Péter: MOOC mint a professzionális önfejlesztés lehetséges eszköze tanárok számára	220
PŠENÁKOVÁ Ildikó, SZABÓ Tibor: Internet mint médium az oktatásban	228
HOLIK Ildikó: Mentortanárok digitális kompetenciái	237
Бранка АРСОВИЋ: Друштвене мреже – колаборативни алати у образовном окружењу	246
MÉSZÁROS Zoltán: A tudás kialakulása a digitális információk bőségében (Az iskolák új szerepe a digitális káoszban)	259
BAGÁNY Ágnes, MAJOR Lenke, NÁMESZTOVSZKI Zsolt, SZÁLAS Tímea, TAKÁCS Márta, VINKÓ Attila: A nevelési gyakorlat többszemponú megújításának igénye a digitális társadalomban: IKT- és web 2.0-ás eszközök használata a vajdasági tanárok körében	264
NÁMESZTOVSZKI Zsolt: A web 2.0-ás eszközök alkalmazásának lehetőségei a szerbiai magyar közoktatási rendszerben	275
SZÁLAS Tímea: A web 2.0-ás eszközök alkalmazásának lehetőségei a szerbiai magyar közoktatási	287
VÖRÖS Csaba: Van képed hozzá? Egység-kép építő informatikai alkalmazás	303

**BAGÁNY Ágnes¹, MAJOR Lenke², NÁMESZTOVSZKI Zsolt³,
SZÁLAS Tímea⁴, TAKÁCS Márta⁵, VINKÓ Attila⁶:**

**A nevelési gyakorlat többszemponútú megújításának igénye
a digitális társadalomban: IKT- és web 2.0-ás eszközök
használata a vajdasági tanárok körében**

¹ÚJVIDÉKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR,
SZABADKA;
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM BTK OKTATÁS ÉS TÁRSADALOM
NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
torteli.agi@gmail.com

²ÚJVIDÉKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR,
SZABADKA;
SZTE BTK NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
lenkemajor@gmail.com

³ÚJVIDÉKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR,
SZABADKA
namesztovszkizsolt@gmail.com

⁴SZTE BTK NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
tszalas@yahoo.com

⁵ÚJVIDÉKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR,
SZABADKA
takacs.marta@magister.uns.ac.rs

⁶ÚJVIDÉKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR,
SZABADKA
attila.vinko@magister.uns.ac.rs

Összefoglaló

Az oktatási és nevelési folyamatok megújításának igénye több szempontból is szükségessé vált a 21. században.

Az információs műveltség ma már többet jelent a digitális eszközök alkalmazásánál. A digitális technológia felhasználásán túl az internet interaktív felületet jelent a felhasználók számára, lehetővé téve az online közösségek kialakulását, sőt a Web 2.0-ás alkalmazások a tartalomszolgáltatásnak is kedveznek. Az információs társadalom számos kihívást állít a pedagógusok elé. A legfontosabb feladat a tanári szerepvállalás újraértelmezése, melynek értelmében a tanító többé már nem a felhalmozott tudás egyedüli és kizárólagos forrása, és a tanítás tevékenysége sem korlátozódik kizárólag az iskola falai közé. A tanárok egyre inkább a tananyag előkészítői, szervezői lesznek, megváltoznak a tanári, a tanulói, sőt a tanítási szerepek, formák is.

Környezetünk védelme, vagyis a fenntarthatóság iránti igény és az információs társadalom kialakulása szoros kapcsolatban áll egymással. A fenntartható fejlődés érdekében hosszú távon elengedhetetlen, hogy a társadalmi kultúrába, magatartásba beépüljön a környezettudatos magatartás, motiváció. A környezeti nevelés módszertana az IKT-eszközök oktatásba való integrálásához hasonlóan igényli a nevelési gyakorlat megújulását.

Széles körű társadalmi szükséglet, hogy annak minél több tagja be tudjon kapcsolódni az információs társadalom életébe. A digitális generációt felnevelő pedagógusok számtalan olyan kérdéssel és megoldandó feladattal találkoznak, amelyeknek nagy része az IKT-eszközök és Web 2.0-ás szolgáltatások használatának módszertani és technikai különbségeire vezethetők vissza. Az informatikai eszközök használata az oktatásban nagyban segíti az esélyegyenlőség megteremtését, és a tanulásban korlátozottak integrációját. A modern technológia használata óhatatlanul átalakítja a frontális, előadásos tanítási-tanulási stílust kiscsoportos, tanulóközpontú, együttműködő tanulássá.

A fent megfogalmazott célok érdekében tisztázni kell a pedagógusok szerepét a digitális világban, fontos megvizsgálni, milyen ismeretekkel, lehetőségekkel rendelkeznek ahhoz, hogy az információs társadalomba született gyerekek tanítói és nevelői legyenek, képesek legyenek érdemben hatni a digitális kor nemzedékére.

Munkánkban egy tervezett kutatás tervének bemutatására kerül sor. Kutatásunk célja vizsgálni a vajdasági magyar iskolákban tanító tanárok szokásait, ismereteit, képességeit az IKT-eszközök, Web 2.0-ás alkalmazások tekintetében.

Kulcsszavak: IKT, Web 2.0, digitális társadalom, fenntarthatóság, inklúzió

1. Elméleti háttér: A nevelési gyakorlat többszempontú megújulása

1.1. Az IKT és a Web 2.0: kihívások és megoldások az oktatási rendszerben

Az évszázadok során kialakult, hagyományos nevelési gyakorlat annak az elvnek az alapján fogalmazta meg a nevelés céljait, hogy a jelenben átadott tudás határozza meg a jövőt (*Pukánszky–Németh*, 1994). A mai, információs technológiák használatán alapuló, globalizálódó világban azonban ez a nézet már nem érvényes. A gyerekeket a majdani jövő előrelátásával a jelenben kell felkészíteni az információs társadalomba történő beilleszkedésre.

Az információs társadalom az emberi együttélés új módja. Az információs hálózatba szervezett előállításának, tárolásának, továbbításának átalakulása következtében fellépő radikális mennyiségi változások minőségileg is megváltoztatják az emberek közötti társadalmi viszonyt (Infonia, online). Az információ és az azzal kapcsolatos jelenségek – tudás, kommunikáció, adatok, informálás, gondolkodás, adatfeldolgozás – a korábbinál fontosabb, központi szerephez kerülnek, meghatározzák az emberi kapcsolatokat, a társadalmi átörökítést, az oktatást, a kultúrát (*Pintér*, 2007). Az információs társadalom hatással van a tanulás didaktikájára, a tanulószervezésre, a tanár- és diákszerepekre és az intézményi formákra is (Infonia, online).

Az információs társadalomban felnövekvő új nemzedék számára alapvető követelmény egy folyamatosan megújuló, a legújabb technikai vívmányokat és alkalmazásokat felhasználó, innovációval fémjelzett oktatási környezet (*Námesztovszki*, 2013b). A NAT kimondja, hogy a digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában való alkalmazását jelenti. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül (NAT, 2012). Számos olyan kihívás vár a jövő nemzedékeire – például a globális környezeti problémák, vagy az információhoz mint tőkéhez való hozzáférés –, melyek elengedhetlenné teszik ezen kompetenciák meglétét.

Mindezen, a 21. században kulcsfontosságúnak számító készségeket és képességeket azonban ritkán tanítják a ma iskolájában. Pedig a jövő tanulási környezetét nem lehet elképzelni IKT-eszközök és az információs és kommunikációs technológia használatát lehetővé tévő készségek, képességek és kompetenciák hatékony használata nélkül (*Molnár*, 2011).

Sajnos egyre növekvő szakadék van az iskolák többségének IKT felszereltsége és a net-generáció tagjai által használt technológiák között. A tanulók modernebb és fejlettebb technológiákkal találkozhatnak hétköznapijaik során, mint amit a legtöbb iskolában elérhetnek (Molnár, 2011). A nevelők számára ma már nem lehetőség, hanem szükségszerűség lenne ezen eszközök használata, az új közeg, új nyelvezet készség szintű elsajátítása (Czippán–Kelen, 2010).

Ebben a világban az eligazodás, a helyes összefüggések megkeresése, az ismeretek ellenőrzése válik uralkodó feladattá. Emiatt a tanárnak új szerepet – a facilitátor, moderátor szerepét – kell vállalnia, nem léphet fel többé úgy, mint az információk, a tudás egyedüli forrása (Infonia, online). Ezen követelmények biztosítására szolgálhatnak a jövőben a Web 2.0-ás oktatási környezetek (Námesztovszki, 2013b).

A Web 2.0 gyűjtőfogalom, amely magába foglalja a technikai újítások mellett az internet alapú szolgáltatások újszerű alkalmazásait, melyek lehetővé teszik, hogy hétköznapi emberek hozzák létre és tegyék közzé az internetes tartalmat az online közösség számára (Tószegi, 2013). A legismertebb Web 2.0-ás alkalmazások közé tartoznak többek között a közösségi oldalak, a videó- és képmegosztó portálok, szabadon szerkeszthető ismerettárak, vagy az online dokumentumszerkesztést és tárolást elősegítő alkalmazások (Námesztovszki, 2013a). A Web 2.0-ra úgy tekinthetünk, mint különböző eszközök gazdag tárára, amely lehetővé teszi az információs műveltség jobb oktatását, a felhasználók jobb bevonását, valamint aktív módszerek alkalmazását (Špiranec, 2013).

1.2. Ökológiai lábnyomok a digitális térben

Az információs és kommunikációs technológiák robbanásszerű fejlődése, a globalizáció egyre gyorsabb ütemű kiterjedése együtt jár a sebesség, az információ mennyiség, a fogyasztás növekedésével, melyek egyre mélyülő globális, ökológiai és társadalmi problémákat vetnek fel. A bioszféra teherbíró képessége véges, nem viseli el a végtelen növekedést. A növekvő nyersanyag-felhasználás és hulladéktermelés természeti környezetünk egyre fokozódó igénybevételével jár (Lányi, 2007). A jelen generációk számára ez azt jelenti, hogy szükségleteiket csak a környezet szabta korlátok szintjén elégíthetik ki. Mára azonban az emberiség már meghaladta bolygónk ökológiai kapacitásait, vagyis átlépte a korlátokat. Az ökológiai lábnyom koncepció szerint az emberiség másfél Föld ökológiai kapacitását használja (Gyulai, 2013).

A fenntarthatóság pedagógiájának célja egy egész életen át tartó tanulási folyamat, amely olyan informált és tevékeny állampolgárokat nevel, akik megfelelő magatartásformákkal, szokásokkal, attitűdökkel, értékrenddel, kompetenciákkal rendelkeznek ahhoz, hogy lehetővé tegyék a földi ökológiai, társadalmi rendszerek fenntarthatóságát (Havas, 2001). A fenntarthatóság fogalmának megértéséhez rendszergondolkodás szükséges, ahol a vizsgálat tárgya (a környezet) integrált rendszerként jelenik meg, a rendszerek közötti sűrű kölcsönhatásokat az emberek folyamatosan észlelik, értelmezik (Simon, 2009).

Ma már semmilyen oktatás nem nélkülözheti a technika vívmányait, eszközeit. A technika a környezeti nevelés során nem kerül szembe a környezettudatos magatartással, hanem egyfajta kölcsönös együttműködés jön létre a technika és a természeti környezet között (Lükő, 2003). Az információ és kommunikációs technológiák oktatásba való integrálása hozzájárulhat a fenntartható fejlődés elősegítéséhez, hiszen szolgáltatásokhoz, információhoz való hozzáférést biztosítanak. Másrészt a fenntarthatóság megértése integrált rendszerszemléletet, tantárgyközi és tudományközi megközelítést igényel (Besenyei, 2013). Az integrált szemlélet kialakulásának legalkalmasabb helyszíne a virtuális tér, hiszen a világháló használata bevezeti a diákokat a globális összefüggések felismerésébe és az információk használatába.

Az IKT-eszközök, Web 2.0-ás alkalmazások nemcsak az oktatás folyamatában nyújtanak fontos segítséget és lehetőségeket, hanem a pedagógusok közötti kommunikációban, a tanárok, tudósok, szervezetek közötti együttműködésben is a környezeti nevelés terén.

A társadalom változásai, valamint a környezeti nevelés sajátos igényei magukkal hozták a tanári szerep változását is. A tanári szerepkör olyan elemekkel gazdagodott, mint például a tanár és a gyerekek közös munkája, a gyerekek által megfogalmazott gondolatok beépítése az oktatásba, interaktív megoldások alkalmazása, az önálló felfedezés, élményszerzés segítése (Schróth, 2004).

Ezek a változások összecsengnek az oktatás és a nevelés terén az IKT-eszközök fejlődése következtében bekövetkezett változásokkal.

1.3. Felkészítés a digitális állampolgárságra: az IKT jelentősége a tanulásban akadályozott gyermekeknél

Az iskolai oktatásban a tanulás fogalma egészen eltér a tanulás valódi fogalmától. Mesterséges módszereket helyez előtérbe, és emiatt a tanítás

nem általános érvényű megoldásokat alkalmaz, hanem adott kornak megfelelőeket, amelyeket mindig változtatni kellene a kor változását követve. Ez azonban sajnos nagyon sok esetben nem történik meg, vagy ha mégis, akkor egy nagyon lassú folyamatról beszélhetünk. Az elmúlt években egyre nagyobb teret hódított a gyerekek körében a számítógép-használat. Újabb programok, egyre elérhetőbb áron kapható gépek és persze a korunkban egyre erősebben jelentkező igény, a számítógép magas szintű felhasználói ismerete sarkallja arra az embereket, hogy otthonukban is rendelkezzenek számítógéppel, internet-hozzáféréssel. Természetesen e folyamat aktív részesei a gyerekek is, akik szinte ezzel a technikai eszközzel nőnek fel, számukra nagyon gyorsan mindennapi használati eszközzé válik a számítógép. Sokszor gyorsabban sajátítják el az alapkészségeket, mint a felnőttek, és megdöbbentő gyorsasággal ismerik ki magukat az internet világában.

Szűcs (2003) szerint annak ellenére, hogy napjainkban a tanulási zavarok, tanulási nehézségek témaköre nagy publicitást élvez a pedagógiai szakirodalomban, számos pedagógus minden olyan új információ befogadását hátrítja, amely kívül esik az általa tanult pedagógiai tananyagon. Vizsgálatai szerint az általános iskolák többségében az iskolavezetés csak a hagyományos oktatási módszerekkel közvetített információátadást tartja az illetékeségi körébe tartozónak, az átlagtól eltérő gyermek felelősségét az iskolán kívüli intézményekre, valamint a szülőre igyekeznek hárítani. A szerbiai oktatás nagy részét jelenleg is jellemző frontális tanítási módszeren kívül a tanárok jelentős hányada sem ismeretekkel, sem eszközökkel nem rendelkezik ahhoz, hogy tegyen valamit a tanulmányi téren lemaradók felzárkóztatása érdekében. Nem kell azonban ennek így maradnia. Nagyobb reformok nélkül, egyszerű szemléletváltással és a lehetőségek tudatos alkalmazásával a tanárok képesek lehetnek a gyermekeket képességeiknek megfelelően segíteni az ismeretszajátítás folyamatában. Ha minél többen használják az ismerősi körben az adott eszközt, annál jobban megéri alkalmazni, hiszen az adaptálás elmulasztása egyértelmű hátrányokat okozhat. Egy olyan társadalmi közegben viszont, ahol kevesen vagy senki nem használja az adott eszközt, az adaptálás előnyei kisebbek (*Csüllög*, 2012). Mivel a világon egyre többen használják a világhálót, és az oktatási folyamat egyre nagyobb része terelődik át az online terekre, a kimaradók egyre többet veszíthetnek, egyre kevesebb lehetőségük marad a társadalmi életbe való bekapcsolódásra, növekszik a digitális szakadék (*Dányi*, 2003).

Franciaországban Rachel Cohen és kutatócsoportja (pedagógusok, pszichológusok, informatikusok) vizsgálták a 3-8 éves korú gyerekek

írástanulását az IKT-eszközök felhasználásával (*Mihály, 2002*). Vizsgálatuk eredményeképpen kiemelték a számítógép-használat hatalmas motiváló erejét, az interakcióból fakadó jótékony hatást, hiszen a hibák nem negatív élményt jelentenek, hanem lehetőséget a jó megoldás önálló megkeresésére. Ezáltal rámutattak a számítógéppel segített oktatás fontos szerepére az iskolai kudarcok ellen folytatott küzdelemben. A mai gyerek igényeihez közelebb áll, mert az ismeretanyag megjelenítése látványos. A tanárok munkáját is könnyíti, mivel egyszerre több dolgot lehet vele végrehajtani, ezáltal könnyebb a differenciált oktatás megvalósítása.

Az IKT-eszközök a tanulási zavarral küzdő gyermekeket segítik abban, hogy több érzékszerven keresztül jusson el az információhoz (vizuális és akusztikus információ egyszerre), valamint fontos jelentősége van a bevézés elősegítésében. A gondolatmenet megtartását segíti, a verbális előadást illusztrációkkal egészíti ki, könnyebb tananyagmegértést eredményezhet. Segíti a tanulásban akadályozott gyermek egyszerű nyelvhasználatát. Könnyen kezelhető eszközök a tanulók számára is, pl. izomtónus zavara, finommotorika érintettsége esetén egyszerűbb feladatvégzést tesz lehetővé (*Gyarmathy, 2007*). Ezen lehetőségek felhasználásával az SNI gyerekek is aktívan részt tudnak venni az órai munkában, a tanár–diák viszony átalakul: a tanár nem mond meg mindent, hanem rávezet, ezáltal a tanuló nem passzív, hanem aktív résztvevője a feladatmegoldásnak.

Az IKT-eszközök, valamint a Web 2.0-ás eszközök alkalmazása a megismerési folyamatban fejleszti a tanulók problémamegoldó készséget, kommunikációs készséget, szociális készséget, együttműködést, csoportmunkát, valamint a tartós figyelmet és a feladattartást (*Szekeres, 2013*).

2. Célkitűzések, hipotézis

2.1. A vizsgálat célja

Kutatásunk célja felmérni a Szerbia területén, általános és középiskolákban magyarul tanító pedagógusok digitális eszközhasználatának körülményeit, a rendelkezésre álló eszközöket, a pedagógusok attitűdjét, az infokommunikációs eszközök használatának akadályait.

Az eredmények irányvonalat adnak majd a szerbiai magyar pedagógusok IKT kompetenciájának fejlesztéséhez, a tanítási gyakorlatuk megújítását szolgáló pedagógus-továbbképzések tervezéséhez, a meglévő eszközök tanulási célú hasznosításához, illetve az eszközellátottság bővítéséhez.

2.2. Hipotézisek

A kutatásunkhoz kapcsolódó hipotézisek a következők:

1. *hipotézis:* A pedagógusok otthoni IKT hozzáférése (számítógép, internet és egyéb eszközök), illetve a Web 2.0-ás alkalmazások otthoni használata befolyásolja ezen eszközök oktatási célú használatát.
2. *hipotézis:* Az oktatási célú IKT-használat többek között az iskolában elérhető eszközök és szolgáltatások függvénye.
3. *hipotézis:* Minél magasabb a pedagógusnak az IKT-használattal kapcsolatos attitűdje, illetve képzettségi szintje, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy sikeres lesz az IKT oktatási alkalmazásában.
4. *hipotézis:* A legtöbb IKT-hozzáféréssel rendelkező pedagógus az informatika szakos tanárok közül kerül ki.
5. *hipotézis:* Az infokommunikációs eszközök használatának leggyakoribb korlátai: az idő hiánya az oktatási tartalmak kidolgozásához; a motiváció hiánya; a megfelelő technikai felkészültség és az IKT használatához kapcsolódó módszertani ismeretek hiánya.
6. *hipotézis:* A pedagógusok a Web 2.0-ás alkalmazásoknak csak szűk körét veszik igénybe az oktatás során, leggyakrabban a videó- és képmegosztó szolgáltatásokat.

3. Vizsgálati módszerek

3.1. Minta

Kutatásunk során a szerbiai, magyar nyelven tanító általános és középiskolai tanárokat, illetve tanítókat kérdezzük a Web 2.0-ás alkalmazások használatáról. Szerbiában 200 általános és 200 középiskola működik, ebből 70 általános iskolában és közel 40 középiskolában folyik magyar nyelvű oktatás.

A Szerbia területén magyar nyelven tanító pedagógusok közül felmérésünkben három célcsoportot tervezünk vizsgálni:

1. általános iskola alsó tagozatán oktató tanítók;
2. általános iskola felső tagozatán oktató tanárok;
3. középiskolában oktató tanárok.

3.2. Mérőeszköz

Kutatásunk során nyílt és zárt végű kérdéseket tartalmazó elektronikus kérdőívet tervezünk alkalmazni. A kérdőív első felében a mintára vonatkozó

hátteradatokra kérdezzük rá, a további kérdések pedig az IKT-, illetve a Web 2.0-ás alkalmazások használatára vonatkoznak.

4. A kutatás megvalósításának ütemterve

- 2014. március 30-ig: a kutatási terv elkészítése;
- 2014. április 14-ig: a kutatási terv konferencián történő bemutatása;
- 2014. április 30-ig: szakirodalmi tanulmány elkészítése;
- 2014. május 15-ig: a minta kiválasztása, a kérdőíves felmérés lebonyolítása;
- 2014. július 15-ig: a kapott adatok elemzése;
- 2014. augusztus 15-ig: tanulmány megírása;
- 2014. szeptember 1-ig: a tanulmány benyújtása publikálás céljából.

5. A kutatás jelentősége, további kutatási tervek

Jelenlegi kutatásunk egy többlépcsős felmérés első szakasza, melynek során szeretnénk feltérképezni az IKT- és Web 2.0-ás eszközök használatával összefüggő problémákat, illetve a pedagógusok igényeit a digitális kompetencia fejlesztése terén.

1. *szakasz:* A bemutatott kutatási terv megvalósítása: a szerbiai pedagógusok digitális eszközhasználatának feltérképezése.
2. *szakasz:* A Szerbiában végzett felméréssel párhuzamosan Magyarországon is folyik egy hasonló célú vizsgálat. A kutatás következő lépése, hogy a két országban elvégzett felmérés során kapott eredményeket összehasonlítsuk egymással.
3. *szakasz:* A későbbiekben más nemzetközi felmérések eredményeit is szeretnénk összevetni az előző két kutatás eredményével.

Irodalomjegyzék:

- Besenyi M. (2013): A felsőoktatás fenntarthatósági szempontú vizsgálata. Polgári Szemle, 9. évf., 3-6. sz. <http://bit.ly/NjImpE> (2014. 02. 21.)
- Csüllög K. (2012): Kapcsolatok online és offline. Az internet és más infokommunikációs technológiák szerepe a privát kapcsolathálózatokban. PhD értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia Doktori Iskola. <http://bit.ly/1fUS8bN> (2014. 03. 03.)

- Czippán K. – Kelen G. (2010): Környezeti információs rendszerek, számítástechnika, e-világ. In: Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia, Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, Budapest. <http://bit.ly/Mhbm62> (2014. 02. 21.)
- Dányi E. (2003): Két ugrás – a digitális szakadék fogalmának értelmezéséhez. In: Dessewffy T. – Z. Karvalics L. (szerk.): Internet.hu. - A magyar társadalom digitális gyorsfényképe 1. Aula Kiadó, Budapest, 61–78. p.
- Gyarmathy É. (2007): Diszlexia, a specifikus tanítási zavar. Lélekben Otthon Kiadó, Budapest.
- Gyulai I. (2013): Fenntartható fejlődés és fenntartható növekedés. Statisztikai Szemle, 91. évf. 8-9. sz. 797–822. p.
- Havas P. (2001): A fenntarthatóság pedagógiai elemei. Új Pedagógiai Szemle, 51. évf. 9. sz. 3–15. p.
- Lányi A. (2007): A globalizáció folyamata. L'Harmattan Kiadó, Budapest. <http://bit.ly/1p32B8O> (2014. 02. 21.)
- Lükő I. (2003): Környezetpedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Mihály I. (2002): Rachel Cohen a betűvilág kisgyermekkori, számítógéppel segített felfedezéséért. Új Pedagógiai Szemle, 52. évf. 3. sz. 41–48. p. <http://bit.ly/1cmZjue> (2014. 03. 03.)
- Molnár Gy. (2011): Az információs-kommunikációs technológiák hatása a tanulásra és oktatásra. Magyar Tudomány, 172. évf., 9. sz. 1038–1047. p. <http://www.matud.iif.hu/2011/09/03.htm> (2014. 02. 22.)
- Námesztovszki Zs. (2013a): A Web 2.0-ás tanulási környezetek motiváló hatása. <http://bit.ly/1I97PPU> (2014. február 22.)
- Námesztovszki Zs. (2013b): Pedagógusjelöltek attitűdvizsgálata a web 1.0-ás és a web 2.0-ás oktatási környezetekről. <http://bit.ly/1grBttW> (2014. 02. 22.)
- Nemzeti alaptanterv (2012): Oktatási és Kulturális Minisztérium, Budapest. <http://bit.ly/Mhc64B> (2014. 02. 21.)
- Pintér R. (szerk.) (2007): Az információs társadalom: az elmélettől a politikai gyakorlatig. Gondolat, Budapest. <http://bit.ly/1gX5Mev> (2014. 02. 22.)
- Pukánszky B. – Németh A. (1994): Neveléstörténet. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. <http://mek.oszk.hu/01800/01893/html> (2014. 02. 21.)
- Rohwedder, W. J. (1998): Számítógép a környezeti nevelésben. Multimédia és hálózati tanulás. Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, Budapest.
- Schróth Á. (2004): Környezeti nevelés a középiskolában. Trefort, Budapest.
- Simon, S. (2009): Environmental education for sustainability. Practice and Theory in Systems of Education, 4. évf. 1. sz. 10–14. p.

- Špiranec, S. (2013): Az információs műveltség változó szempontjai a 2.0-
ás kutatási környezetben. Könyvtári Figyelő, 59. évf. 2. sz. <http://bit.ly/1fjCs2W> (2014. 02. 22.)
- Szekeres A. (2013): IKT jelentősége tanulásban akadályozott gyerekeknél.
<http://slidesha.re/1eUd65N> (2014. 03. 03.)
- Szűcs M. (2003): Esély vagy sorscsapás? Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Tószegi Zs. (2013): A Web 2.0 és az online identitás. Könyv és Nevelés, 15.
évf. 1. sz. 8–14. p. <http://bit.ly/1cbrOp5> (2014. 02. 22.)
- Web 2.0 az oktatásban: Infonia Alapítvány. <http://bit.ly/1l9fCNK> (2014.02.22.)

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

37:004(082)

IKT az oktatásban konferencia (1 ; 2014 ; Szabadka)

1. IKT az oktatásban konferencia, Szabadka , 2014. április
12. [Elektronski izvor] = 1. naučna konferencija “IKT u
obrazovanju” , Subotica , 12. april 2014. / [főszerkesztő
Námesztovszki Zsolt , Vinkó Attila] . - Szabadka : Magyar
Tannyelvű Tanítóképző Kar ; Суботица : Учитељски факултет
на мађарском наставном језику , 2014

Način dostupa (URL) :

<http://magister.uns.ac.rs/upload/ict/ICT.pdf> . - Nasl. sa
naslovnog ekrana . - Radovi na mađ. , srp. i engl. jeziku. -
Opis zasnovan na stanju na dan: 21. 05. 2014. -
Bibliografija uz većinu radova.

ISBN 978-86-87095-43-4

a) Образовање - Информационе технологије – Зборници

COBISS.SR-ID 286151687

conference.magister.uns.ac.rs
ict@magister.uns.ac.rs
www.facebook.com/ictmttk